

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ У РОЗБУДОВІ ДЕМОКРАТИЧНОЇ
ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

**Матеріали
XV Міжнародної науково-практичної
конференції**

22 березня 2023 року

**Одеса
ОДУВС
2023**

УДК 351.74
P68

*Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво
перевищували пропоновані обсяги*

P68 Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави: матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 22 березня 2023 р. Одеса: ОДУВС, 2023. 362 с.

УДК 351.74

© ОДУВС, 2023

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ СПРЯМОВАНИХ НА ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Юрченко М.М., кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедри конституційного
та міжнародного права інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ,
Гаврилюк А.В., студентка 1 курсу другого (магістерського)
рівня вищої освіти інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Діти завжди є найбільш вразливою категорією населення, умови в яких зараз вони живуть та навчаються є надзвичайно важкими. Діти, які зростають в умовах воєнного стану повинні мати особливий захист. Адже дитинство є важливим періодом у житті людини, саме тоді відбувається формування її особистості, психічне та емоціональне самопочуття, навички та звички.

Захист прав дитини регламентується окремими міжнародно-правовими актами, а саме: Женевські конвенції про захист жертв війни (1949), Додаткові протоколи до Женевських конвенцій (1977), Конвенція ООН про права дитини (1989), Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах (2000, ратифікований Україною у 2004 році).

Однак навіть міжнародні акти такого рівня не можуть гарантувати безпеку дітям в умовах ведення воєнних дій. Сьогодні правоохоронні органи України, спільно з міжнародними організаціями, викривають схеми викрадення дітей російською федерацією та намагаються ідентифікувати осіб, яких було викрадено. Налагодження комунікацій з державою-агресором, щодо способу повернення викрадених дітей наразі не приносить позитивного результату.

Вагомим інструментом посилення безпеки для наших дітей під час війни є ініційований Міністерством внутрішніх справ України проєкт «Спеціаліст з безпеки в освітньому середовищі», який наразі розширює свою географію і можливості. Його метою є забезпечення співпраці поліцейських, рятувальників, посадових осіб органів місцевого самоврядування, закладів освіти, інших суб'єктів на засадах партнерства з метою створення належного рівня безпеки в освітньому середовищі, запобігання, раннього виявлення, припинення й усунення негативних явищ та їх шкідливих наслідків щодо безпеки учнів. Зокрема за словами начальника управління ювенальної превенції Національної поліції України Василя Богдана такий проєкт діє у 17 регіонах України, у 111 закладах освіти. [1]

Окремо слід зупинитися на актуальності створення та функціонування інформаційного порталу «Діти війни». Щодня представники Національної поліції наповнюють та оновлюють його актуальною інформацією щодо кількості зниклих та знайдених дітей за період війни, а також відомостями про усіх розшукуваних. Станом на 16 березня 2023 на порталі «Діти війни» надано наступні дані: депортовано – 16 226 дітей (лише ті, яких ідентифікували підрозділи Національної поліції, за даними Національного інформаційного бюро всього було депортовано близько 744 тис.), знайдено – 10 464 (за даними Національного інформаційного бюро), повернуто – 308 (за даними Національного інформаційного бюро), загинули – 464 (за даними Офісу Генерального прокурора), поранено – 935 (за даними Офісу Генерального прокурора), зниклі – 378 дитини (за даними Національної поліції України). [2] Платформа була створена Міністерством реінтеграції разом з Національним інформаційним бюро за дорученням Офісу Президента України. На порталі ви можете повідомити:

- про дитину, яка загубилася;
- про злочин, скоєний проти дитини;
- якщо ви знайшли дитину без супроводу дорослих;
- якщо вам відомо про факт депортації дитини;
- про примусову зміну громадянства та документів дитини;
- про інші порушення прав дитини під час війни. [3]

14 березня 2023 року видання New York Times оприлюднило інформацію, що міжнародні й українські слідчі зібрили беззаперечні докази, на базі яких Міжнародний кримінальний суд (МКС) має намір відкрити перші дві справи проти країни-агресора: про викрадення українських дітей і про численні навмисні удари загарбників по об'єктах цивільної інфраструктури України. Це перші міжнародні звинувачення, висунуті проти росії з початку війни.

Департаментом міграційної служби Національної поліції України здійснюється відпрацювання інформації Національного інформаційного бюро щодо повідомлень про примусово переміщених дітей на територію республіки білорусь, російської федерації та ОРДЛО. Через канали Європол до Латвії, Литви, Естонії, Польщі та Фінляндії направлено запити щодо організації взаємодії щодо виявлення та ідентифікації жертв торгівлі людьми, примусової

депортації та військових злочинів, серед громадян України, які в'їжджають на територію зазначених країн з російської федерації та республіки білорусь. [4, с. 110-112]

Отже, як ми бачимо правоохоронні органи застосовують широкий та всеохоплюючий підхід до захисту прав дітей в умовах воєнного стану. Складним та проблемним залишається питання ідентифікації дітей, які незаконно вивезені агресором з тимчасово окупованих територій та їх повернення. Для міністерства внутрішніх справ наразі пріоритетне завдання - вберегти і врятувати їх від страшних наслідків війни, а саме: незаконного переміщення та евакуації дітей. У такий тяжкий час поліцейські не лише підтримують публічну безпеку та порядок, а й допомагають тим, хто цього потребує особливо. Ювенальні поліцейські з перших днів війни увагу приділяють дітям, яким у воєнних реаліях вкрай потрібна підтримка дорослих, в тому числі й емоційна, та впевненість у власній безпеці.

Література:

1. «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі»: розпочався новий набір громад для участі в проєкті. URL: <https://nus.org.ua/news/spetsialist-iz-bezpeky-v-osvitnomu-seredovyshhi-rozpochavsya-novuj-nabir-gromad-dlya-uchasti-v-proyekt/> (дата звернення 16.03.2023).

2. Офіційний портал «Діти війни». URL: <https://childrenofwar.gov.ua/> (дата звернення 16.03.2023).

3. В Україні працює портал «Діти війни» – платформа для розшуку дітей, які постраждали внаслідок російської агресії. URL: <https://voladm.gov.ua/new/v-ukrayini-pracyuye-portal-diti-viyni-platforma-dlya-rozshuku-ditey-yaki-postrazhdali-vnaslidok-rosiyskoyi-agresiyi/> (дата звернення 16.03.2023).

4. Мердова О.М. Напрями діяльності міністерства внутрішніх справ України, спрямованої на захист прав дітей в умовах воєнного стану. Тези доповідей учасників науково-практичної конференції (м. Вінниця, 7 грудня 2022 р.): Захист та дотримання прав громадян органами в Національній поліції України в умовах воєнного стану. Харків. 2022. 172 с.

Степанян Р. Е. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СУДОВИХ ДОКТРИН (НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ) У НАЦІОНАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ОБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВОЗНАВСТВА.....	230
Стоянов К. С. ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ (ІХ–ХVІ СТ.).....	232
Сукмановська Л. М. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	236
Суліма К.В., Дьорова О.М. СІМЕЙНІ ДЕВІАЦІЇ ЯК ФАКТОР ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	239
Суліма К.В., Трояновський В.С. ФОРМУВАННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ОСВІТИ	242
Терлецький А.В. ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ ЯК СЕРВІСНОЇ ФУНКЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	246
Ульянов О. І., Бурангулов А. В., Жуковський С. В. ПОЛІЦЕЙСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРОВАНА РОЗВІДКОЮ	248
Цалко В. П., Чекмарьова І. М. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	252
Шувар Н. М., Милян Л. М., Дурис М., ПОВЕДІНКА ПЕДАГОГА У СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ ЯК ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТІЙКОСТІ ДО СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ	254
Щербань І.В, Рудой К.М. РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ОСМИСЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	259
Щурат Т. Г. КОНФІДЕНЦІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	262
Юрченко М.М., Гаврилюк А.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ СПРЯМОВАНИХ НА ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	265
Яремчук В.О. КІБЕЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ ТА КРИМІНАЛІСТИКА.....	267
Ярмак В.Х. ЩОДО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН ТА ПРЕКУРСОРІВ.....	269
Ярмак Х.П. АДМІНІСТРАТИВНИЙ РОЗСУД В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ...	271